

București, 10 iunie 2020

ANALIZĂ AMCHAM:

Orizont 2026: Planul Național de Redresare și Reziliență – între oportunități și provocări

AmCham România a monitorizat cu atenție procesul de elaborare a Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și a transmis autorităților în mod pro-activ recomandările companiilor membre în contextul etapelor de consultare publică. Reiterăm convingerea că **acest mecanism oferă României o oportunitate unică de a recupera decalajele majore acumulate în domenii strategice, precum și de a răspunde într-o manieră sustenabilă provocărilor generate de criza pandemică.**

Cu privire la direcțiile de reforme și investiții propuse prin PNRR, AmCham consideră că acestea răspund nevoilor stringente ale economiei naționale și priorităților asumate la nivel european, însă, pentru a produce impactul sistemic scontat, acestea trebuie susținute de măsuri de reformă coerente și de implementarea unor proiecte sustenabile, care să respecte riguroso condițiile impuse de Comisia Europeană, inclusiv pe cele de transparență, prevenire a distorsiunilor concurențiale și pe cele legate de acordarea ajutorului de stat.

AmCham România salută angajamentul asumat de țara noastră prin PNRR pentru reforma sistemelor publice și pentru creșterea calității infrastructurii în domeniile care au potențialul de a poziționa România pe o traiectorie ireversibilă de dezvoltare și de a crește relevanța economiei românești la nivel regional și european. Remarcăm alocările ambițioase și propunerile de intervenții pentru reformele în sănătate, educație, transporturi, energie, administrație publică, sistemul fiscal și sistemul de pensii și semnalăm importanța parteneriatului cu sectorul privat în etapa de implementare. Multe dintre reformele incluse în PNRR au fost pe agenda AmCham în ultimul deceniu.

“Miza PNRR pentru România este uriașă și transcede orizontul celor 5 ani pe care îi avem la dispoziție pentru a atrage finanțarea disponibilă și pentru a finaliza proiectele și reformele propuse. Oricât de anevoios a fost procesul de elaborare a PNRR, partea cea mai grea începe odată ce vom avea undă verde pentru implementare. Este nevoie de aliniere la nivelul întregului spectru decizional și administrativ în jurul acestui proiect de țară. Experiența de până acum a României de a atrage și utiliza fonduri europene pentru a crea cu adevărat valoare în economie și o creștere semnificativă a calității vieții nu este încurajatoare, de aceea este nevoie de eforturi suplimentare, de un cadru clar și transparent pentru coordonare, implementare și monitorizare pentru ca PNRR să fie ceea ce ne dorim cu toții – șansa României de dezvoltare accelerată și sustenabilă”, a declarat Președintele AmCham Romania, Ionuț Simion.

Un inventar al aspectelor pozitive pe care AmCham le consideră cruciale pentru modul în care implementarea PNRR va susține progresul economic și societal, include:

- *Investițiile pentru coeziunea socială și regională.* O economie națională cu mai multe motoare de dezvoltare sincronizate este mai rezilientă și mai atractivă în contextul reasezării lanțurilor globale de producție și aprovizionare și va contribui la creșterea bunăstării românilor. Coerența și coordonarea autorităților locale vor fi esențiale la acest capitol.
- *Dubla tranziție, verde și digitală,* cheia de boltă a Mecanismului de Redresare și Reziliență. Realizarea acestui obiectiv impune reforme dedicate precum eficientizarea, simplificarea și digitalizarea serviciilor publice și măsuri pentru o mai bună gestionare a resurselor, materiilor prime și materialelor în spiritul unei economii cu adevărat circulare și sustenabile, neutre din punct de vedere climatic.

- *Consolidarea fiscal-bugetară*, prin reformele și investițiile care aduc mai multă predictibilitate cadrului fiscal național și stimulează creșterea producției interne și a exporturilor.
- *Intervențiile sectoriale*, precum profesionalizarea managementului la nivelul administrației publice și al companiilor de stat, investițiile propuse în domeniile sănătate, educație, transporturi, energie și mediu.
- *Reforma în educație*, pentru a soluționa problemele persistente ale sistemului public de învățământ (investiții în educația timpurie, prevenirea abandonului școlar, profesionalizarea managementului școlar, integrarea profesională a NEETs și descentralizarea sistemului de educație). Reforma reală în educație este placa turnantă pentru adresarea unor probleme sistemice cu care România se confruntă, precum sărăcia și sărăcia extremă, pregătirea forței de muncă a viitorului și valorizarea capitalului uman.
- *Reforma în sănătate și transformarea digitală în sănătate*, prin măsuri și proiecte concrete care vizează reducerea decalajului dintre România și Statele Membre ale UE în ceea ce privește performanța și finanțarea sistemului de sănătate, ținând seama și de faptul că experiența pandemiei este o radiografie pertinentă a neajunsurilor sistemului de sănătate și a nevoilor sale urgente. Redresarea și dezvoltarea economică este intrinsec legată de calitatea vieții românilor, iar astăzi, mai mult ca niciodată, sănătatea trebuie percepută drept o investiție și nu un cost.

În același timp, analiza noastră cuprinde și aspectele ce trebuie avute în vedere pentru o implementare sustenabilă a direcțiilor asumate prin PNRR:

- *Capacitatea administrativă*. Materializarea acestor oportunități pentru România va depinde de consolidarea urgentă a capacității administrative și organizaționale care să permită o gestionare eficientă și respectarea criteriilor și calendarului de implementare, prin evitarea blocajelor birocratice. Implementarea reformelor și proiectelor trebuie să meargă în linie dreaptă, întrucât pierderea finanțărilor prin PNRR este un risc pe care nu ni-l putem permite.
- *Respectarea normelor în domeniul concurenței*. Semnalăm cu îngrijorare abaterea, cel puțin în domenii precum energia, de la regula generală de stabilire a unui portofoliu de proiecte în baza unor criterii transparente, obiective și competitive care să ofere acces echitabil tuturor actorilor economici relevanți. În acest context, facem apel la derularea unei consultări reale cu sectorul privat care să ofere ocazia remedierii riscurilor identificate în această etapă programatică, dar și în stadiul de implementare.
- *Parteneriatul între sectorul public și mediul privat*. Prin arhitectura, condiționalitățile și termenul strâns de implementare, PNRR impune, mai mult decât alte programe, coordonarea atât a actorilor publici implicați, la nivel național și local, cât și coordonarea cu actorii privați care vor avea roluri cheie, cel puțin în câteva domenii incluse în PNRR (digitalizare, energie, sănătate, infrastructură, mediu). Acum este momentul celui parteneriat transpartinic, trans-sectorial și transversal de care România nu s-a bucurat în ultimii 30 de ani și valorificării expertizei sectorului privat în beneficiul acestui proiect de țară. Sincopele de coordonare vor crește riscul dezangajării fondurilor disponibile și vor îngreuna implementarea reformelor și proiectelor atât de necesare, în detrimentul tuturor românilor.
- *Consultarea de fond, și nu de formă*. Pentru implementarea reformelor propuse, consultarea temeinică și prealabilă și transparența vor fi esențiale, atât pentru identificarea celor mai bune soluții, cât și pentru asigurarea predictibilității de care România are nevoie pentru mediul investițional.
- *Asigurarea unui impact real, sistemic*. Reiterăm nevoia ca reformele și investițiile să urmărească rezultate concrete, scalabile la nivelul unui întreg sistem public și la nivelul întregii economii pentru

a asigura efectul multiplicator al investițiilor pe termen mediu și lung. Spre deosebire de exercițiile programatice precedente, atingerea unui impact real și cuantificabil în economie, conform ȋntelilor și indicatorilor asumați, este un criteriu eliminatruu, nerespectarea acestora atrăgând după sine pierderea finanțării, aspect care poate interveni chiar la finalul perioadei de implementare, după ce banii vor fi fost cheltuiți din bugetul național. Rezultatele concrete în economie și în viața românilor vor fi măsura implementării cu succes a PNRR.

Credem că PNRR poate și trebuie să contribuie la creșterea competitivității economiei naționale, la trecerea de la deficit de balanță comercială cu bunuri la excedent.

Planul Național de Redresare și Reziliență este șansa generației noastre de a (re)construi România și de a o transforma în țara în care vrem să locuim, să învățăm, să lucrăm, să călătorim, să ne tratăm, să investim, să inovăm și în care vor să se întoarcă românii din diaspora.

AmCham Romania, prin expertiza oferită de companiile membre, va susține implementarea PNRR pentru un impact pozitiv, real, sustenabil și de lungă durată pentru România.

În continuarea acestei analize generale vom elabora o serie de analize succinte a capitolelor pentru care AmCham a furnizat sugestii în etapele de consultare, pentru a identifica oportunitățile și provocările sectoriale în implementarea cu succes a PNRR.

Despre AmCham Romania

Camera de Comerț Americană în România (AmCham România) este între cele mai reprezentative asociații ale comunității de afaceri din România, recunoscută drept un promotor al dialogului public-privat pe teme ce privesc mediul de afaceri, politicile publice cu impact asupra economiei, competitivitatea României sau dinamica relațiilor comerciale între SUA și România.

În prezent, cele peste 450 de companii americane, multinaționale și românești membre ale comunității AmCham România, fac posibilă implicarea AmCham în promovarea priorităților economice pentru multe domenii de activitate, prin grupuri de lucru specializate, precum: Piețe de Capital și Servicii Financiare, Guvernanță Corporatistă, Concurență și Ajutor de Stat, Energie, Educație, Economie Digitală, Fiscalitate, Mediu, Piața Muncii, Sănătate, Fonduri Europene, Achiziții Publice și Parteneriat Public-Privat, Real-Estate și Turism.

Conexiunea cu mediul de afaceri internațional este asigurată prin acreditarea AmCham România de către Camera de Comerț a SUA, și afilierea la rețeaua europeană a Camerelor de Comerț Americane. În plan intern, AmCham România se bucură de buna colaborare instituțională cu Ambasada Statelor Unite la București, și face parte din platforme de consultare precum Coaliția pentru Dezvoltarea României alături de alte organizații partenere din mediul asociativ care urmăresc obiective comune.

Pentru mai multe detalii, vă invităm să ne vizitați la www.amcham.ro.

Contact:
Andreea Roman
Communication Manager
aroman@amcham.ro
T: 0748 113 665

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1 – Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro